

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua. веб-сайт: www.nerc.gov.ua

24.04.2018

№ 4082/16/7-18

на № _____

**Народному депутату України
Довбенку М. В.**

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008

**Народному депутату України
Лопушанському А. Я.**

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008

Шановні Михайле Володимировичу та Андрію Ярославовичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), розглянула депутатський запит від 05.04.2018 № 37/288/VIII, надісланий листом Голови Верховної Ради України Паруб'я А. В. від 06.04.2018 № 11/10-1112, та повідомляє.

З 01 жовтня 2015 року правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, а також здатного до інтеграції з ринками природного газу держав-сторін Енергетичного Співтовариства, у тому числі шляхом створення регіональних ринків природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу» (далі – Закон).

Закон є ключовим документом, що встановлює на українському ринку природного газу європейські норми, визначені в Третньому енергетичному пакеті, зокрема, у Директиві 2009/73/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу стосовно спільних правил для внутрішнього ринку природного газу та Регламенті 715/2009 Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу про умови доступу до мереж передачі природного газу.

На виконання вимог Закону постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 (далі – Постанова) було затверджено Кодекс газорозподільних систем, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (далі – Кодекс), який визначає взаємовідносини оператора газорозподільних

0073014

04.05.2018 12:28

94088

систем із суб'єктами ринку природного газу, а також правові, технічні, організаційні та економічні засади функціонування газорозподільних систем.

При цьому при державній реєстрації Постанова та Кодекс пройшли правову експертизу в Міністерстві юстиції України на відповідність їх положень Конституції та чинному законодавству України.

Згідно з положеннями пункту 4 Постанови власникам комерційних вузлів обліку природного газу (крім комерційних вузлів обліку, які використовуються в побуті) необхідно забезпечити облаштування засобами дистанційної передачі даних власні комерційні вузли обліку:

річний обсяг обліку природного газу яких перевищує 3 млн м^3 – протягом півроку з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 1 млн м^3 до 3 млн м^3 – протягом одного року з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 100 тис. м^3 до 1 млн м^3 – протягом одного року та шести місяців з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 10 тис. м^3 до 100 тис. м^3 – протягом двох років з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких менше 10 тис. м^3 – протягом двох років та шести місяців з дня набрання чинності цією постановою.

Відповідно до положень глави 3 розділу X Кодексу, з метою удосконалення системи комерційного обліку природного газу, підвищення рівня достовірності вимірювання об'єму природного газу комерційними вузлами обліку в газорозподільних системах та для забезпечення належної організації добового балансування на ринку природного газу України Оператори ГРМ та їх суміжні суб'єкти ринку природного газу, зокрема споживачі, повинні здійснювати відповідні заходи з організації та облаштування комерційних вузлів обліку природного газу засобами дистанційної передачі даних.

Власники комерційних вузлів обліку (крім побутових споживачів зі споживанням до 0,01 млн м куб.) зобов'язані в установленому законодавством порядку забезпечити організацію та облаштування на власних комерційних вузлах обліку засобів дистанційної передачі даних.

При порушенні визначених законодавством строків на облаштування комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних або недопуску Оператора ГРМ на облаштування зазначеної системи за його рахунок Оператор ГРМ має право застосувати до власника комерційного обліку заходи з обмеження (припинення) передачі та/або розподілу природного газу на його об'єкт.

Таким чином, власники комерційних вузлів обліку зобов'язані в установленому законодавством порядку забезпечити організацію та облаштування на власному комерційному вузлі обліку засобів дистанційної передачі даних за власний рахунок у строки, визначені пунктом 4 Постанови.

Варто зазначити, що оскільки Постанова набрала чинності 27.11.2015, власники комерційних вузлів обліку з річним обсягом обліку природного газу

менше 10 тис. м³ мали можливість протягом двох років та шести місяців з дня набрання чинності Постановою забезпечити організацію та облаштування власних комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних.

При цьому, зазначаємо, що Регулятором постійно здійснюються заходи, направлені на вдосконалення положень актів вторинного законодавства, прийнятих на виконання вимог Закону України «Про ринок природного газу», з урахуванням норм Директив та Регламентів Європейського Союзу.

Так, з метою імплементації Регламенту (ЄС) № 312/2014 від 26.03.2014 про запровадження Мережевого кодексу балансування газу в газотранспортних системах (далі – Регламент ЄС № 312), який є частиною стандартних правил роботи на європейських ринках природного газу та запровадив застосування механізму добового балансування, Регулятором за участі суб'єктів ринку природного газу було розроблено та прийнято постанову НКРЕКП від 27.12.2017 № 1437 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП щодо впровадження добового балансування на ринку природного газу та процедури розробки, подання і затвердження Плану розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років», яка набирає чинності 01.08.2018.

На сьогодні відповідно до Моніторингового звіту щодо впровадження Мережевого кодексу балансування газу в газотранспортних системах Європейської мережі операторів газотранспортних систем (ENTSOG) більшість держав-сторін Енергетичного Співтовариства внесли зміни до національного законодавства з метою приведення його у відповідність до вимог, визначених Мережевим кодексом балансування газу в газотранспортних системах.

Варто зазначити, що одним із важливих механізмів реалізації правил роботи відповідно до положень Регламенту ЄС № 312 є запровадження добового балансування на ринку природного газу.

При цьому засоби дистанційної передачі даних, встановлені (організовані) на комерційному або дублюючому вузлі обліку, забезпечать на безперервній основі можливість дистанційного доступу до зазначених вузлів обліку з метою зчитування (контролю) та передачі їх даних каналами зв'язку до оператора газорозподільної системи, що у свою чергу забезпечить достовірною інформацією про щодобове споживання при здійсненні заходів з добового балансування в рамках реалізації положень Регламенту ЄС № 312.

Крім цього, впровадження системи дистанційного зчитування показників лічильників відповідає вимогам статті 18 Закону та нормативно-правовим актам, прийнятим на виконання вимог зазначеного закону.

Так, відповідно до положень частини четвертої статті 18 Закону держава заохочує впровадження новітніх систем, у тому числі апаратних засобів, обліку природного газу, зокрема тих, що забезпечують можливість споживача активно управляти власним споживанням.

При цьому звертаємо увагу, що віднесення витрат на облаштування комерційних вузлів обліку газу засобами дистанційної передачі даних до операційних витрат газорозподільного підприємства призведе до суттєвого зростання тарифів на послуги розподілу природного газу, що створить додаткове фінансове навантаження на всіх споживачів природного газу

України, у тому числі побутових, а також тих, які станом на сьогодні виконали вимоги чинного законодавства та за власний рахунок забезпечили організацію та облаштування на власних комерційних вузлах обліку засобів дистанційної передачі даних.

Окремо звертаємо увагу, що відповідно до рекомендацій НКРЕКП, з метою запровадження єдиного підходу до облаштування комерційних вузлів обліку природного газу споживачів засобами дистанційної передачі даних, на веб-сторінках операторів газорозподільних систем у мережі Інтернет було розміщено уніфіковані вимоги щодо: протоколу передачі даних; каналів зв'язку, які будуть застосовуватись для зчитування та передачі даних з комерційного вузла обліку; апаратного та програмного інтерфейсу лічильників; спільного використання введених в експлуатацію засобів дистанційної передачі даних, встановлених на комерційному вузлі обліку та інших загальних вимог щодо облаштування засобів дистанційної передачі даних на комерційному вузлі обліку.

Разом з цим за інформацією операторів газорозподільних систем, отриманою НКРЕКП у рамках моніторингу ринку природного газу, загальна кількість комерційних вузлів обліку з річним обсягом обліку менше 10 тис. м³, що потребували облаштування засобами дистанційної передачі даних становила 119 775, з них станом на 01.10.2017 були облаштовані 1743 комерційні вузли обліку.

З повагою

В.о. Голови НКРЕКП

Р. Машляківський

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nec.gov.ua. веб-сайт: www.nec.gov.ua

27.04.2018

№

4082/16/7-18

на №

**Народному депутату України
Довбенку М. В.**

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008

**Народному депутату України
Лопушанському А. Я.**

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008

Шановні Михайле Володимировичу та Андрію Ярославовичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), розглянула депутатський запит від 05.04.2018 № 37/288/VIII, надісланий листом Голови Верховної Ради України Паруб'я А. В. від 06.04.2018 № 11/10-1112, та повідомляє.

З 01 жовтня 2015 року правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, а також здатного до інтеграції з ринками природного газу держав-сторін Енергетичного Співтовариства, у тому числі шляхом створення регіональних ринків природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу» (далі – Закон).

Закон є ключовим документом, що встановлює на українському ринку природного газу європейські норми, визначені в Третньому енергетичному пакеті, зокрема, у Директиві 2009/73/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу стосовно спільних правил для внутрішнього ринку природного газу та Регламенті 715/2009 Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу про умови доступу до мереж передачі природного газу.

На виконання вимог Закону постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 (далі – Постанова) було затверджено Кодекс газорозподільних систем, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (далі – Кодекс), який визначає взаємовідносини оператора газорозподільних

04.05.2018 11:30

94089

0073014

систем із суб'єктами ринку природного газу, а також правові, технічні, організаційні та економічні засади функціонування газорозподільних систем.

При цьому при державній реєстрації Постанова та Кодекс пройшли правову експертизу в Міністерстві юстиції України на відповідність їх положень Конституції та чинному законодавству України.

Згідно з положеннями пункту 4 Постанови власникам комерційних вузлів обліку природного газу (крім комерційних вузлів обліку, які використовуються в побуті) необхідно забезпечити облаштування засобами дистанційної передачі даних власні комерційні вузли обліку:

річний обсяг обліку природного газу яких перевищує 3 млн м^3 – протягом півроку з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 1 млн м^3 до 3 млн м^3 – протягом одного року з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 100 тис. м^3 до 1 млн м^3 – протягом одного року та шести місяців з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких від 10 тис. м^3 до 100 тис. м^3 – протягом двох років з дня набрання чинності цією постановою;

річний обсяг обліку природного газу яких менше 10 тис. м^3 – протягом двох років та шести місяців з дня набрання чинності цією постановою.

Відповідно до положень глави 3 розділу X Кодексу, з метою удосконалення системи комерційного обліку природного газу, підвищення рівня достовірності вимірювання об'єму природного газу комерційними вузлами обліку в газорозподільних системах та для забезпечення належної організації добового балансування на ринку природного газу України Оператори ГРМ та їх суміжні суб'єкти ринку природного газу, зокрема споживачі, повинні здійснювати відповідні заходи з організації та облаштування комерційних вузлів обліку природного газу засобами дистанційної передачі даних.

Власники комерційних вузлів обліку (крім побутових споживачів зі споживанням до 0,01 млн м^3 куб.) зобов'язані в установленому законодавством порядку забезпечити організацію та облаштування на власних комерційних вузлах обліку засобів дистанційної передачі даних.

При порушенні визначених законодавством строків на облаштування комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних або недопуску Оператора ГРМ на облаштування зазначеної системи за його рахунок Оператор ГРМ має право застосувати до власника комерційного обліку заходи з обмеження (припинення) передачі та/або розподілу природного газу на його об'єкт.

Таким чином, власники комерційних вузлів обліку зобов'язані в установленому законодавством порядку забезпечити організацію та облаштування на власному комерційному вузлі обліку засобів дистанційної передачі даних за власний рахунок у строки, визначені пунктом 4 Постанови.

Варто зазначити, що оскільки Постанова набрала чинності 27.11.2015, власники комерційних вузлів обліку з річним обсягом обліку природного газу

менше 10 тис. м³ мали можливість протягом двох років та шести місяців з дня набрання чинності Постановою забезпечити організацію та облаштування власних комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних.

При цьому, зазначаємо, що Регулятором постійно здійснюються заходи, направлені на вдосконалення положень актів вторинного законодавства, прийнятих на виконання вимог Закону України «Про ринок природного газу», з урахуванням норм Директив та Регламентів Європейського Союзу.

Так, з метою імплементації Регламенту (ЄС) № 312/2014 від 26.03.2014 про запровадження Мережевого кодексу балансування газу в газотранспортних системах (далі – Регламент ЄС № 312), який є частиною стандартних правил роботи на європейських ринках природного газу та запровадив застосування механізму добового балансування, Регулятором за участі суб'єктів ринку природного газу було розроблено та прийнято постанову НКРЕКП від 27.12.2017 № 1437 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП щодо впровадження добового балансування на ринку природного газу та процедури розробки, подання і затвердження Плану розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років», яка набирає чинності 01.08.2018.

На сьогодні відповідно до Моніторингового звіту щодо впровадження Мережевого кодексу балансування газу в газотранспортних системах Європейської мережі операторів газотранспортних систем (ENTSOG) більшість держав-сторін Енергетичного Співтовариства внесли зміни до національного законодавства з метою приведення його у відповідність до вимог, визначених Мережевим кодексом балансування газу в газотранспортних системах.

Варто зазначити, що одним із важливих механізмів реалізації правил роботи відповідно до положень Регламенту ЄС № 312 є запровадження добового балансування на ринку природного газу.

При цьому засоби дистанційної передачі даних, встановлені (організовані) на комерційному або дублюючому вузлі обліку, забезпечать на безперервній основі можливість дистанційного доступу до зазначених вузлів обліку з метою зчитування (контролю) та передачі їх даних каналами зв'язку до оператора газорозподільної системи, що у свою чергу забезпечить достовірною інформацією про щодобове споживання при здійсненні заходів з добового балансування в рамках реалізації положень Регламенту ЄС № 312.

Крім цього, впровадження системи дистанційного зчитування показників лічильників відповідає вимогам статті 18 Закону та нормативно-правовим актам, прийнятим на виконання вимог зазначеного закону.

Так, відповідно до положень частини четвертої статті 18 Закону держава заохочує впровадження новітніх систем, у тому числі апаратних засобів, обліку природного газу, зокрема тих, що забезпечують можливість споживача активно управляти власним споживанням.

При цьому звертаємо увагу, що віднесення витрат на облаштування комерційних вузлів обліку газу засобами дистанційної передачі даних до операційних витрат газорозподільного підприємства призведе до суттєвого зростання тарифів на послуги розподілу природного газу, що створить додаткове фінансове навантаження на всіх споживачів природного газу

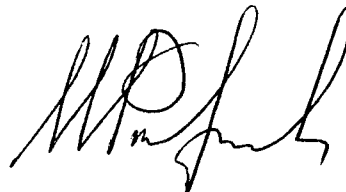
України, у тому числі побутових, а також тих, які станом на сьогодні виконали вимоги чинного законодавства та за власний рахунок забезпечили організацію та облаштування на власних комерційних вузлах обліку засобів дистанційної передачі даних.

Окремо звертаємо увагу, що відповідно до рекомендацій НКРЕКП, з метою запровадження єдиного підходу до облаштування комерційних вузлів обліку природного газу споживачів засобами дистанційної передачі даних, на веб-сторінках операторів газорозподільних систем у мережі Інтернет було розміщено уніфіковані вимоги щодо: протоколу передачі даних; каналів зв'язку, які будуть застосовуватись для зчитування та передачі даних з комерційного вузла обліку; апаратного та програмного інтерфейсу лічильників; спільного використання введених в експлуатацію засобів дистанційної передачі даних, встановлених на комерційному вузлі обліку та інших загальних вимог щодо облаштування засобів дистанційної передачі даних на комерційному вузлі обліку.

Разом з цим за інформацією операторів газорозподільних систем, отриманою НКРЕКП у рамках моніторингу ринку природного газу, загальна кількість комерційних вузлів обліку з річним обсягом обліку менше 10 тис. м³, що потребували облаштування засобами дистанційної передачі даних становила 119 775, з них станом на 01.10.2017 були облаштовані 1743 комерційні вузли обліку.

З повагою

В.о. Голови НКРЕКП

Р. Машляківський